

Nr 78.

Av herr **Ström**, om upphävande av tull å papper.

Bland de mera våldsamma prisförhöjningar vi fått uppleva under kriget kan räknas höjningen av papperspriset. En kort tid efter krigsutbrottet höjde pappersbruken, som numera äro väl organiserade, priset med 10 % på så gott som allt papper. Härvid lät man sig nöja nära ett års tid. Men mot slutet av 1915 och förra delen av 1916 följde våldsamma höjningar slag i slag, tills man kom upp i 110 % förhöjning, och i vissa fall ännu mer å de före kriget gällande priserna. Nu talas om ytterligare prisstegring.

Det skall icke bestridas, att prisförhöjning varit motiverad av ökade självkostnader. Bland konsumenterna gör sig dock den uppfattningen tämligen allmänt gällande, att denna omständighet ej förklarar hela förhöjningen, utan att den starka efterfrågan på exportpapper och den makt som ligger i ringbildningen väsentligt medverkat.

Särskilt mot dessa senare prisstegrande faktorer har samhället uppenbarligen anledning att reagera. Papperet är, kan man säga, en livsförnödenhet, på det andliga området. En väsentlig del av det bildningsarbete, som nu i så stor utsträckning bedrives i vissa fall med ett betydande statsunderstöd, sker ju genom det tryckta ordet, och här ingår papperet som det väsentligaste råmaterialet. En så stark fördyring av papperet som vi nu erfarit måste oundvikligen inverka menligt på bildningssträvandena och därmed på hela vår kulturnivå. Särskilt hårt drabbas den de mindre bemedlade folklagren, som genom den allmänna dyrtiden än ytterligare hindras från att tillfredsställa befintliga bildningsbehov.

Även näringspolitiska skäl tala för önskvärdheten av att överpris på papper förhindras, vilket dock ej torde behöva närmare utvecklas.

Flera utvägar kunna beträdas för erhållande av rimliga pappers-

priser. Här skall blott nämnas en av dem: Papperstullarnas borttagande. Visserligen kan effekten härav under nuvarande förhållanden ej bli överväldigande, lika litet som tullfriheten på spannmål och smör varit det. Men det finns intet skäl, varför vi ej skulle utnyttja den lättnad för konsumenterna, som *kan* vinnas genom tullens borttagande. Bli vinsten för konsumenterna måttlig, så är å andra sidan risken för rubbningar i pappersindustriens ekonomi — i de fall den är sunt byggd — också minimal. Vår pappersindustri — icke blott grovpappers- utan även finpappersindustrien — bör vid det här laget vara så stark, att den kan reda sig utan tullskydd. Detta gäller alldeles otvivelaktigt nu under världskriget, och för eventuell konkurrens efter kriget är det industrins sak att rusta sig under de nuvarande gynnsamma konjunkturerna.

En särskild anledning för borttagandet av tullen ha vi i ringbildningen, vilken inom pappersindustrien hade starkt fortskridit redan före kriget och som nu synes vara ännu mer fullkomnad. För närvarande finnes ingen konkurrens inom svensk pappersindustri. Man utnyttjar således det befintliga tullskyddet till det yttersta och debiterar monopolpriser. När en tullskyddad industri nått så långt, torde skälet för tullens bibehållande även ur protektionistisk synpunkt ha bortfallit. Dess bibehållande får nämligen då gärna alldeles motsatta verkningar än man avsett. I stället för att stimulera till ökning av produktionen stimulerar den till aktiespekulation och utvattning av aktiekapitalen. Tecken härpå saknas icke inom pappersindustrien, och riksdagen har all anledning att i sin mån hindra denna osunda process, innan den hunnit fortskrida så långt, att en krasch måste bli resultatet av förändring. Här påvilar riksdagen ett ansvar, vars negligerande vi sett de samhällliga vådorna av i »utvecklingen» inom vår sockerindustri.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att riksdagen måtte besluta

att upphäva tullsatserna å papper, vissa slag, till följd varav rubrikerna 308—313 i tulltaxan skulle erhålla följande ändrade lydelse:

308 tidningspapper: fritt.

skriv-, rit- och tryckpapper, ej särskilt nämnt, läsk-, filter-, kopie-, silkes- och annat fint omslagspapper samt andra, ej särskilt nämnda slag av papper, allt försävt det är naturfärgat, vitt eller färgat i massan: fria.

- * 309 inkommande med kuverter i askar av papp, papper eller trä, även med inredning för anbringande av olika slag av pappersark, korrespondentkort eller kuverter (s. k. papeterier): fria.
andra slag, även linjerat:
- * 310 försett med vattenmärke: fritt.
- * 311 icke försett med vattenmärke: fritt.
- * 312 färgat annorlunda än i massan, vartill med vit färg bestruket s. k. kriterat jämväl hänföres, förgyllt, försilvrat eller belagt med annan metall, fernissat, lackerat, försett med tryckta mönster i en eller flera färger, stansat (ej i mönster): fria.
- * 313 plisserat och pressat, såsom s. k. linneimitation, ej till nästföregående rubrik hänförligt; ävensom kartongpapper: fritt.

Stockholm den 26 januari 1917.

Fredrik Ström.
